

Inleiding

In Alkmaar vinden we de veiligheid van inwoners heel belangrijk. In het coalitieakkoord 'Vertrouwen in Alkmaar, verschil mag er zijn' staat dan ook: 'Iedereen moet zich veilig voelen, thuis en op straat.' Een heldere doelstelling waar medewerkers van de gemeente samen met partners zoals politie, handhaving, jongerenwerk én inwoners zich elke dag vol voor inzetten.

In deze rapportage veiligheid leest u wat we het afgelopen jaar hebben gedaan om de stad en de dorpen veilig te houden. In 2023 zette de gemeente Alkmaar nadrukkelijk in op veiligheid. Dat was nodig, want 32% van de inwoners van de gemeente Alkmaar geeft aan zich wel eens onveilig te voelen. Dat vinden wij onacceptabel. We hebben daarom stevig ingegrepen waar dat nodig is. Bijvoorbeeld door het sluiten van woningen bij onveilige situaties, door het opleggen van verblijfsontzeggingen bij ernstige overlast en door het plaatsen van burgemeesterscamera's om de openbare orde te herstellen en gevoelens van onveiligheid weg te nemen.

Rapportage Veiligheid 2023

We verzetten ook veel werk om onveilige situaties te voorkomen. De gebiedsteams zijn onze ogen en oren in de wijk en het aanspreekpunt voor bewoners. Samen met partners, maar vooral ook samen met inwoners, pakken zij veiligheidsproblemen zo vroeg mogelijk aan. Via de gebiedsteams en de veiligheidsmonitor vragen we waar inwoners zich onveilig voelen. Zo weten we waar we moeten ingrijpen. Als onveilige plek noemen inwoners bijvoorbeeld plekken waar groepen jeugd/jongeren rondhangen. Ook vinden inwoners winkels waar bijna nooit klanten komen, maar die wel blijven bestaan, verdacht. Daarnaast benoemen inwoners situaties waarbij mogelijk harddrugs wordt gedeald als onveilig.

Het afgelopen jaar is het aantal incidenten rondom drugsoverlast en jeugdoverlast volgens politiecijfers 2023 gestegen. Ook het aantal incidenten met personen met onbegrepen gedrag is toegenomen. Woninginbraak en straatroof zien we juist minder, terwijl het aantal geregistreerde gevallen van (online) fraude nog hoog is. Dit laat zien dat we op het gebied van de aanpak jeugdoverlast, de aanpak van de ondermijnende criminaliteit, zorg en veiligheid en cyberveiligheid nog werk te verzetten hebben. Ook veiligheidsonderwerpen die minder naar voren komen uit de cijfers, zoals straatintimidatie, houden onze aandacht. Hoe we dit het afgelopen jaar hebben gedaan, is terug te lezen in deze jaarrapportage.

'Kadernota Veiligheid 2023-2026'

Op 26 januari 2023 heeft de gemeenteraad de 'Kadernota Veiligheid 2023-2026' vastgesteld. Hiermee heeft de gemeenteraad de koers bepaald voor het veiligheidsbeleid van de komende jaren. Om de koers te bewaken en zo nodig bij te stellen, doen de burgemeester en het college één keer per jaar verslag over de uitvoering van het veiligheidsbeleid met een 'Rapportage Veiligheid'. Het college stelt dit verslag vast en biedt het daarna aan aan de raad.

In deze jaarrapportage kijken we terug op het eerste jaar waarin we werken aan de prioriteiten die zijn vastgesteld in de 'Kadernota Veiligheid 2023-2026'. Ook rapporteren we over andere onderwerpen die zich het afgelopen jaar hebben voorgedaan op het gebied van veiligheid. Centraal hierbij staat

dat we in de uitvoering steeds zoveel mogelijk naast de inwoners proberen te staan, wat aansluit bij het huidige coalitieakkoord "Vertrouwen in Alkmaar, verschil mag er zijn".

Prioriteiten

Het college is van mening dat iedereen zich veilig moet voelen thuis en op straat. Daarnaast heeft de gemeenteraad van Alkmaar met het vaststellen van de Kadernota Veiligheid 2023-2026 prioriteit gegeven aan:

1. Aanpak ondermijnende criminaliteit
 - a. Bewustwording, weerbaarheid en informatiepositie vergroten
 - b. Aanpak drugscriminaliteit
 - c. Kwetsbare branches en locaties in beeld
2. Aanpak maatschappelijke onrust, polarisatie en radicalisering
3. Aanpak preventie jeugdcriminaliteit
4. Aanpak cybercriminaliteit

In deze rapportage wordt per prioriteit kort verslag gedaan van de ontwikkelingen in het afgelopen jaar. Dit doen we aan de hand van de doelstellingen uit de 'Kadernota Veiligheid 2023-2026'. Per doelstelling worden de acties beschreven die ondernomen zijn in het eerste jaar van uitvoering van de Kadernota Veiligheid. Ook beschrijven we de belangrijkste gebeurtenissen en kijken we terug op de basiswerkzaamheden en instrumenten. Tot slot volgt een conclusie en korte vooruitblik.

1. Aanpak ondermijnende criminaliteit

Bewustwording, weerbaarheid en informatiepositie vergroten

Doelstelling: Vergroten van de bewustwording, weerbaarheid en informatiepositie van de samenleving en de gemeentelijke organisatie

- De veiligheidsmonitor is dit jaar voor de vierde keer gehouden. Deze monitor geeft een beeld van het veiligheidsgevoel van de inwoners van Alkmaar. Nieuw was dat we in de veiligheidsmonitor-enquête bewoners hebben gevraagd of ze deel wilden uitmaken van een veiligheidspanel. Met de mensen die hier positief op hebben gereageerd zijn vervolgens bijeenkomsten gehouden per wijk. De uitkomsten van de veiligheidsmonitor zijn daarin besproken. Hierdoor krijgen de gebiedsteams een nog beter beeld van wat er op het gebied van veiligheid speelt in de wijken. Ook geeft dit vorm aan de motie "Betrekken inwoners bij veiligheid" van de gemeenteraad en het coalitieakkoord om bewoners meer te betrekken bij veiligheid. De raad is hierover in een raadsinformatiebijeenkomst bijgepraat.

- Ook hebben we in 2023 een interne campagne opgezet voor het meldpunt Niet Pluis. Dit is een digitaal loket voor de gemeentelijke organisatie om signalen van ondermijning of integriteitskwesties te melden. Het resultaat hiervan is dat er met enige regelmaat signalen zijn gemeld. Deze signalen zijn onderzocht en waar nodig is er actie ondernomen door en met ketenpartners. Ook is er gestart met voorbereidingen voor een Niet Pluis-meldpunt voor inwoners.
- We hebben een nieuwe leerroute ontwikkeld en gelanceerd voor de gemeentelijke organisatie om signalen van ondermijning nog beter te kunnen herkennen. Als collega's bewust zijn van de signalen, zullen ze deze ook vaker melden. Dit zal ons uiteindelijk helpen bij het vergroten van onze informatiepositie.

Aanpak drugscriminaliteit

Doelstelling (A): Weerbaarheid vergroten van Alkmaarse inwoners en ondernemers op het gebied van drugscriminaliteit, (B) Verminderen van overlast veroorzaakt door drugscriminaliteit & (C) Effectieve, integrale en doelgerichte aanpak van drugshandel en -productie

Explosies

In 2023 zijn er zes explosies geweest in Alkmaar: vijf bij woningen en één op een bedrijventerrein. Wat de aanleiding is voor deze explosies is nog niet bekend. We weten dat dit excessieve geweld wordt gebruikt in de criminaliteit. Ook weten we dat, wanneer er een explosief bij een woning wordt aangetroffen, het ook om een vergissing kan gaan. Een explosief bij een woning of pand betekent dus niet direct dat de eigenaar of bewoner betrokken is bij criminele activiteiten. Naar aanleiding van de zes explosies zijn er verschillende bestuurlijke maatregelen ingezet om de openbare orde en veiligheid te bewaren en het veiligheidsgevoel van buurtbewoners te verbeteren. Dit is steeds maatwerk geweest en afhankelijk van locatie, de maatschappelijke onrust en het advies van politie. Uiteindelijk zijn er rondom een woning twee camera's geplaatst en is er een woning gesloten op last van de burgemeester. Buurtbewoners zijn hierover geïnformeerd door middel van gesprekken, brieven of een informatiebijeenkomst. Sinds januari 2024 is er nieuwe reeks explosies, gericht op vijf woningen in Alkmaar. Naar aanleiding daarvan zijn nadere bestuurlijke maatregelen genomen, waaronder het aanwijzen van vijf veiligheidsrisicogebieden. Ook zijn alle betrokken bewoners geïnformeerd tijdens een bewonersbijeenkomst.

- Er zijn drugslabs op bedrijventerreinen De Volger en Beverkoog ontmanteld na een tip via Meld Misdaad Anoniem (MMA) en politieonderzoek. Door de samenwerking tussen politie en gemeenten, en daarmee de inzet van strafrecht en bestuursrecht, geven de partijen het duidelijke signaal af dat misdaad niet loont.
- De burgemeester heeft vijf drugspanden gesloten, twee lasten onder dwangsom opgelegd en vier officiële waarschuwingen gegeven. Hierbij gaat het vooral om de aanpak van dealen vanuit woningen. Door het sluiten van de panden is de overlast voor inwoners rondom drugspanden meteen aangepakt.
- In 2023 heeft politie het voorstel gedaan om mee te denken over de aanpak van openlijk harddruggebruik. Ze zien dat het gebruiken van drugs steeds normaler lijkt te worden. Daarom hebben we voorbereidingen getroffen om openlijk harddruggebruik effectiever aan te pakken. We kijken naar de mogelijkheid om gebieden aan te wijzen waar openlijk gebruik van harddrug is verboden (deze mogelijkheid staat beschreven in art 2:51 Apv). Als dit gebied is aangewezen, kan de politie handhaven op het gebruiken van harddrug in de openbare ruimte. Dit draagt bij aan het verminderen van overlast tijdens het uitgaan, overlast vanuit dak- en thuislozen die openlijk harddrug gebruiken en het zorgt voor een extra mogelijkheid om op te treden tegen jongeren die harddrug gebruiken in de aangewezen gebieden.

Kwetsbare branches en locaties in beeld

Doelstelling: Verstoren en stoppen van ondermijnende criminaliteit bij kwetsbare branches en locaties

- De ondermijnende criminaliteit die we zien, wordt aangepakt waar dat mogelijk is. Zo zijn er drie integrale controles in het centrum uitgevoerd met de Arbeidsinspectie, NVWA (Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit), politie/AVIM (afdeling vreemdelingenpolitie, identificatie en mensenhandel van de politie) en BOA's (buitengewoon opsporingsambtenaren). Dit heeft geleid tot meerdere constatering van overtredingen bij verschillende ondernemingen. Hier kwam geen actie uit voor de gemeente. Het feit dat er controles zijn, geeft verder het signaal dat er zicht is en zorgt voor een verstoring van ondermijnende criminaliteit.
- We zijn gestart met voorbereidingen om een beter beeld te krijgen van kwetsbare branches en locaties. We zetten in op het maken van bredere informatiebeelden, zodat we niet alleen concrete gevallen, maar ook fenomenen kunnen signaleren, deze kunnen duiden en barrières kunnen opwerpen.

2. Aanpak maatschappelijke onrust, polarisatie en radicalisering

Doelstelling: onveilige situaties door maatschappelijke onrust, polarisatie en radicalisering voorkomen en waar nodig de-escaleren.

- We hebben trends en ontwikkelingen op dit gebied, die zichtbaar zijn in Alkmaar, regelmatig getoetst met partners (waaronder politie, NCTV en AIVD). Het gaat dan bijvoorbeeld over groepen als soevereinen, Common Law, anti-institutioneel extremisme en anarchisten. Signalen zijn uitgelopen en in concrete acties omgezet. Dit leidt tot een integraal beeld, zodat snel en makkelijk met betrokken partijen kan worden samengewerkt.
- We hebben demonstraties mogelijk gemaakt, ook als daarbij een standpunt werd verkondigd dat tegenreacties of gevoeligheden zou kunnen oproepen. Er is daarbij steeds gewezen op respect voor elkaars standpunten en het voorkomen van onnodig kwetsen. In een raadsinformatiebijeenkomst zijn de juridische (on)mogelijkheden van het opleggen van voorwaarden aan demonstraties en manifestaties besproken.
- Het gebiedsteam is de spin in het web om te voelen wat het sentiment is in onze gemeente en waar we op moeten investeren. De gebiedsteams gaan de wijk in om het gesprek aan te gaan met inwoners en instellingen en om een luisterend oor te bieden en zo spanningen en onbegrip te voorkomen. Het is belangrijk om de focus te leggen op wat ons bindt en de doelen die wij allemaal nastreven. Met deze werkwijze voorkomen we onrust en onveilige situaties en kunnen we waar nodig de-escaleren.

Vredesoverleg

Na de gebeurtenissen in het Midden-Oosten op 7 oktober 2023 was de spanning ook te voelen in onze eigen gemeenschappen. Om te voorkomen dat de gemeenschappen in onze gemeente recht tegenover elkaar kwamen te staan, is een eerste vredesoverleg georganiseerd. Tijdens dit overleg kwamen alle religieuze en geloofsovertuigende organisaties uit Alkmaar samen om met respect voor elkaar en in contact met elkaar te begrijpen wat een ander beweegt en om samen op zoek te gaan naar hoe de vrede in Alkmaar bewaard kan worden. Deze bijeenkomsten zetten we voort waarbij de boodschap vrede en hoop centraal staat en gekeken wordt hoe we deze kunnen overbrengen aan inwoners van Alkmaar.

- We hebben verkend hoe we online aangejaagde ordeverstoringen beter kunnen aanpakken. Hiermee kunnen we op basis van onderzoeksresultaten en casusbesprekingen bepalen hoe we als gemeente online onrust kunnen signaleren en hier het beste op kunnen reageren.

3. Aanpak en preventie jeugdcriminaliteit

Doelstelling 1: Verbeteren van de verbinding tussen partners binnen sociaal, onderwijs- en veiligheidsdomein:

- Er is een Veilig School Overleg (VSO) gestart waarbij collega's van de gemeente Alkmaar vanuit Onderwijs, Sociaal Domein en Veiligheid aanhaken, aangevuld met conciërges en veiligheidscoördinatoren van middelbare scholen, middelbaar beroeps onderwijs (MBO), Straatgeluid¹, LINK² en politie. Er is op deze manier structureel een moment om met elkaar te spreken over Jeugd en Veiligheid op en rondom de verschillende middelbare en MBO scholen in Alkmaar.
- Er zijn in de vijf verschillende gebiedsteams Gemeentelijke Jeugd Overleggen (GJO) georganiseerd. Trends en ontwikkelingen rondom de jeugd worden hier besproken en partners vanuit Onderwijs, Sociaal Domein en Veiligheid werken hierin samen. Ook is er in elk overleg een contactpersoon vanuit de jeugd- en gezinscoaches (JGC) en is er een Voortgezet Onderwijs (VO) coach aanwezig.

Doelstelling 2: Contacten met Alkmaarse jeugd intensiveren om te voorkomen dat zij (verder) afglijden in de criminaliteit

- In Alkmaar West is een huiskamer³ geopend. Dit maakt dat er negen huiskamers zijn binnen de gemeente Alkmaar.
- LINK is met outreachend jongerenwerkers actief op meerdere middelbare scholen in Alkmaar.
- De gebiedsteams staan in goed contact met de jeugdagenten en jeugdboa's binnen de gemeente Alkmaar. Dit heeft er voor gezorgd dat de jongeren die in beeld komen bij politie ook de jongeren zijn waar de gemeente preventief aandacht voor heeft.
- In juli 2023 is de groepsaanpak De Mare (een bespreking binnen het Zorg- en Veiligheidshuis NHN⁴), anders vormgegeven. Nu de jongeren strafrechtelijk niet meer in beeld zijn, hebben ze een brief ontvangen en zijn ze uitgenodigd voor een persoonlijk gesprek. Daarin is verteld dat ze altijd terecht kunnen bij het gebiedsteam met vragen en dat er geen reden meer is hen te bespreken in het Zorg- en Veiligheidshuis.

Doelstelling 3: Betrokkenheid van ouders bij hun kinderen

- Vanuit het gebiedsteam worden verschillende gesprekken gevoerd met ouders, bijvoorbeeld wanneer er zorgelijke signalen van overlast of problemen zijn. Als er hulp nodig is, gaat een collega vanuit sociaal domein of onderwijs hiermee aan de slag.

Doelstelling 4: Laten zien misdaad niet loont

- Binnen meerdere huiskamers in Alkmaar wordt vanuit het jongerenwerk voorlichting gegeven (het liefst met een ervaringsdeskundige).

De Laat

Vanaf april 2023 werd er vaak jeugdoverlast gemeld op de Laat en op de Gedempte Nieuwesloot. Deze groep jongeren is in kaart gebracht door het gebiedsteam en er zijn verschillende interventies ingezet. Zo hebben ouders van jongeren die aanwezig waren op de Laat een brief ontvangen. Hierin werd verteld dat hun zoon/dochter werd gezien op de overlastlocatie en hier zorgen over waren. Als er ook sprake was van overlastgevend gedrag (zoals samenscholen op straat, schreeuwen, voorbijgangers ongepast aanspreken, gevaarlijk rijden met scooters en fatbikes op de Laat) dan werd er naast de brief ook persoonlijk contact gezocht met de ouders en de jongere. Zo zijn er uiteindelijk 12 huisbezoeken geweest. Als de overlast niet stopte, werd er gewaarschuwd voor een verblijfsontzegging voor de omgeving waar de overlast werd veroorzaakt. Er is één waarschuwing gegeven.

4. Aanpak cybercriminaliteit

Doelstelling: vergroten van de bewustwording en weerbaarheid van inwoners en ondernemers op het gebied van cybercriminaliteit.

Online haatberichten na de wedstrijd AZ-Legia Warschau

Na de wedstrijd AZ-Legia Warschau zijn er op de socialmediakanalen van de gemeente, maar vooral ook op die van de burgemeester, nare berichten verschenen vanuit Polen. Ook zijn vervelende berichten via mail en contactformulieren ontvangen en zijn er negatieve online reviews verschenen bij Alkmaarse ondernemingen en musea. We hebben de social media kanalen van de burgemeester hierdoor een tijd gesloten en een meld- en informatiepunt voor ondernemers opgezet. Ook hebben we contact gezocht met de Informatie BeveiligingsDienst (IBD) en de internetondersteuningsgroep van politie voor advies. Met onderzoek proberen we voor onszelf en andere gemeenten duidelijk te krijgen hoe er het beste met online haatberichten om kan worden gegaan.

- De burgemeester heeft de drie beste 'cyber agents' van Alkmaar gehuldigd en er zijn HackShield gastlessen op scholen gegeven (o.a. door de digitaal wijkambassadeur). Dit is een mooi signaal naar zowel de jeugd, de inwoners als de ondernemers binnen de gemeente in het kader van bewustwording.
- We hebben De 'cybercrime challenge'-campagne gelanceerd. Dit is een e-learning met video's en kennisvragen. Dit met als doel weerbaarheid van inwoners te vergroten.
- Om ook de ouderen binnen de gemeente Alkmaar weerbaar te maken, hebben we de derde editie van 'Online boeven de baas' georganiseerd in de bibliotheek met SeniorWeb, Rabobank en politie. Ook was een digitaal wijkambassadeur hierbij aanwezig.
- We hebben verschillende (slachtoffer)verhalen rondom cybercriminaliteit gedeeld in de media en via social media. Het delen van dergelijke verhalen helpt in de bewustwording.
- We hebben op verschillende locaties presentaties gegeven over cyberveiligheid aan ouderen en volwassenen. Hierbij is het belang van het doen van aangifte steeds benadrukt.

¹ Aanbieder van jongerenwerk in de huiskamers en als aanbieder van jongerencoaching

² Aanbieder van outreachend jongerenwerk

³ Een huiskamer is een ruimte, vaak in of bij een wijkcentrum, die is vrijgemaakt om jongeren te laten samenkomen.

⁴ Het Zorg- en Veiligheidshuis NHN is een netwerk van partners, zoals politie, openbaar ministerie, gemeenten en hulpverlenende organisaties, zoals de GGD en GGZ. Tzamen maken zij een gezamenlijke aanpak op complexe casuïstiek.

Basiswerkzaamheden

Naast de prioriteiten rapporteren we in dit jaarverslag ook over de basiswerkzaamheden 'zorg en veiligheid', 'veilig uitgaan', 'high impact crimes', 'toezicht' en 'optimale rampenbestrijding en 'crisisbeheersing'.

Zorg & veiligheid

- We hebben in de zomer van 2023 de nachtopvang verhuisd naar een locatie aan de Helderseweg. Deze nieuwe locatie is ook een 24-uurslocatie, wat inhoudt dat er zowel overdag als in de nacht dak- en thuislozen kunnen worden opgevangen. Er kunnen meer mensen overnachten op deze locatie dan op de oude locatie. We hebben goed contact met de mensen die werkzaam zijn in de opvang, waardoor het nu makkelijker is om problemen rondom de bezoekers op te pakken. De komst van de 24-uursopvang naar deze locatie zorgde ook voor overlast. Naast de bestaande inzet, zoals de ambulante hulpverlening op straat, hebben we sinds het najaar van 2023 pleinstewards ingezet als pilot. Door hun aanwezigheid en het aanspreken van overlastgevers, versterken zij het veiligheidsgevoel bij inwoners, ondernemers en bezoekers.
- Er is gebleken dat de problemen rondom personen op het snijvlak van zorg en veiligheid weerbarstiger wordt. Het is steeds lastiger om personen een passende verblijfplaats te bieden als een eigen woning niet lukt, de persoon zelf geen verandering wil en het lastig blijkt de juiste plek binnen de juiste zorginstelling te krijgen. Steeds meer mensen met zorg- en veiligheidsproblemen zijn daarom aangewezen op de nachtopvang.
- Zoals beschreven in het coalitieakkoord, is het voorstel gedaan om een messenverbod in de Algemene plaatselijke verordening (Apv) op te nemen. Met een messenverbod hebben de politie en de BOA's de mogelijkheid om op te treden wanneer iemand een mes, van welke soort ook, voorhanden heeft in de openbare ruimte. Een plan van aanpak voor de implementatie van dit verbod en de communicatie daarover volgt in het eerste kwartaal van 2024.
- De rekenkamercommissie heeft een rapportage opgesteld met aanbevelingen rondom de aanpak van personen met onbegrepen gedrag. Eén van de aanbevelingen is om ook aandacht te hebben voor de minder complexe gevallen. Binnen de gemeente Alkmaar hebben we een structureel overleg met alle betrokken zorgpartijen rondom dak- en thuislozen. Problemen en overlast

wordt hierin gedeeld en de mogelijkheden om hulpverlening vanuit de gemeente in te zetten wordt hier besproken.

- We zijn in Alkmaar Zuid een pilot gestart met een wijkcoach. Zorgen die vanuit het gebiedsteam wordenesignaleerd, kunnen zo laagdrempelig door de wijkcoach worden opgepakt.
- De Staf Zorg & Veiligheid zorgt voor een goede verbinding en samenwerking, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Hier worden algemene ontwikkelingen (zoals de verplaatsing van de nachtopvang en de problemen rondom schaarse huisvestingsmogelijkheden voor doelgroepen) en actuele casussen gedeeld.
- Binnen het Zorg- en Veiligheidshuis NHN zijn verschillende casus overleggen rondom personen die op het gebied van Zorg en Veiligheid in beeld komen (PGA1%-overleggen). Met partijen vanuit Zorg en Veiligheid wordt gekeken naar mogelijkheden in deze zeer complexe gevallen rondom zorg en veiligheid.
- Het aantal casus overleggen binnen het Zorg- en Veiligheidshuis NHN neemt af. Dit komt onder andere door het gebiedsgericht werken: problemen worden eerderesignaleerd en eerder opgepakt, waardoor de escalatie naar het Zorg- en Veiligheidshuis NHN minder plaatsvindt. Daarentegen neemt de complexiteit van de casussen binnen het Zorg- en Veiligheidshuis toe.

Veilig uitgaan (horecatoezicht, convenant veilig uitgaan, evenementen en voetbal)

- De horecanachten in 2023 zijn over het algemeen beheersbaar verlopen. Zonder de aandacht van handhaving en politie is dat niet mogelijk. Er zijn bijna elk weekend incidenten en opstootjes tijdens het uitgaan waar de politie, SUS-team en beveiligers bij moeten ingrijpen. Uitgaansgeweld, agressie, alcohol- en drugsgebruik en overlast tijdens het uitgaan blijven aandachtspunten die binnen het convenant Veilig Uitgaan onderwerp van gesprek zijn. Ook de normalisering van drugsgebruik bij het uitgaan baart ondernemers zorgen. Bij cafés die opvallend terugkomen in de rapportages worden ondernemers aangesproken en deze krijgen de nodige aandacht. Indien nodig worden er passende maatregelen genomen om de openbare orde en veiligheid te behouden. Door goede samenwerking tussen ondernemers, politie en gemeente is de onrustige situatie in late uren op de Hekelstraat nu beheersbaar.

- Vanuit het convenant Veilig Uitgaan is dit jaar met de partners gewerkt aan de collectieve horecaontzeggingen, de aanbesteding aan het SUS-team⁵ 2023-2027 en de aanpak van seksuele intimidatie in het uitgaansgebied.
- We zijn verdergegaan met de aanpak van straatintimidatie. We volgen de ontwikkelingen rondom de implementatie van de Wet seksuele misdrijven en de pilot handhaving door BOA's op de voet. Om in de toekomst meer mogelijkheden te hebben om te kunnen handhaven op straatintimidatie. Verder blijft, ondanks de opvallende communicatiecampagne en de nadrukkelijke aandacht van jongerenwerkers op dit onderwerp, het aantal meldingen van straatintimidatie via het meldpunt laag (15 meldingen t.o.v. 34 in 2022). We realiseren ons dat dit niet betekent dat er geen straatintimidatie is. Het wordt echter nauwelijks wordt gemeld. Dit is in meerdere gemeenten met een meldpunt het geval.⁶ Samen met jongeren en jongerenwerkers zoeken we naar nieuwe manieren om het onderwerp onder de aandacht te brengen.
- Om de samenwerking te verbeteren hebben Team Handhaving, het Horeca Interventie Team (HIT) en het SUS-team samen een training gedaan op het Waagplein;
- We hebben, samen met partners, mooie en veilige evenementen mogelijk gemaakt, zoals bijvoorbeeld de ontzetfeesten rondom 450 jaar Alkmaar, de zomerkermis, de Showmans Fair, Culinaire Plaza, Finally Fiësta en de verschillende festiviteiten rondom de viering van Koningsdag.
- We hebben een netwerkbijeenkomst georganiseerd voor organisatoren, waarin onder andere is gesproken over 'Single Use Plastic', het indienen van een evenementenaanvraag en de samenwerking met Alkmaar Marketing.
- Thuiswedstrijden van AZ in de UEFA Europa Conference League hebben veel capaciteit en middelen gevraagd van zowel gemeente als politie. Samen met de politie, het Openbaar ministerie, AZ en de horeca-exploitanten worden de nodige maatregelen voorbereid, waaronder het opzetten meetingspoints in het centrum. Hier konden de bezoekende supporters worden opgevangen en van deze locaties zijn zij naar het stadion vervoert. Het doel van de gezamenlijke voorbereidingen is steeds om te zorgen dat supportersstromen (van de bezoekende club en van AZ) gescheiden blijven, zodat de openbare orde en veiligheid gewaarborgd blijft. Keerzijde ervan is dat het meeting point

⁵ Een SUS team bestaat uit particuliere beveiligers. Zij zijn actief in het uitgaansgebied en rond het station. Het SUS team werkt de escalierend, sust de situatie waar nodig en spreekt mensen aan op ongewenst gedrag.

⁶ ['Herhaal straatintimidatie niet in campagnes' \(binnenlandsbestuur.nl\)](#)

overlast veroorzaakt voor bewoners en ondernemers in de omgeving. Om die reden worden zij elke keer door het gebiedsteam geïnformeerd wanneer een meeting point wordt ingericht en weten zij waar ze terecht kunnen met klachten.

- Voorafgaand aan de wedstrijden AZ-Utrecht in januari en AZ-PSV in december deden AZ-supporters een oproep om in een grote groep gezamenlijk naar het stadion te lopen. Tijdens de wandelingen was er zowel zichtbaar als onzichtbaar (politie-) toezicht en vooraf waren er maatregelen genomen om verkeerschaos te voorkomen. Ingrijpen zou mogelijk leiden tot grote ongeregelde heden en daarom is in overleg met politie besloten de wandelingen op deze wijze te laten verlopen.
- Ondanks alle voorbereidingen en de bestuurlijke maatregelen (waaronder meerdere keren het inzetten van een veiligheidsrisicogebied en het uitvaardigen van meerdere verblijfsontzeggingen) zijn er verschillende incidenten geweest tijdens Europese wedstrijden van AZ. Ook om die reden is Alkmaar, samen met andere Nederlandse gemeenten met een Europees spelende betaald voetbalorganisatie en andere betrokken partners, in actie gekomen om in gesprek te gaan met de UEFA om meer sturing en grip te krijgen op de supportersstromen rondom Europese voetbalwedstrijden.
- Een uitzonderlijk geval is de nasleep van de ongeregelde heden rondom AZ-Legia Warschau. Poolse fans en ook het bestuur en de spelers van Legia Warschau keerden zich tegen Alkmaar, AZ en de burgemeester. De gevolgen ervan strekten zich uit tot buiten Alkmaar en zelfs de Poolse regering nam stelling. De onderzoeken naar de fysieke en de online ongeregelde heden rondom AZ-Legia Warschau lopen nog. De resultaten hiervan worden verwacht in het eerste kwartaal van 2024.
- De jaarwisseling 2023-2024 is beheersbaar verlopen. In het derde kwartaal is gestart met de voorbereidingen. We hebben een goede samenwerking opgezet tussen verschillende partijen binnen de gemeente, uit de wijk en verschillende externen partijen (zoals politie, brandweer en ambulancedienst). Er is geen agressie geweest tegen ambulancepersoneel of brandweer en er is ook geen geweld geweest richting de politie. Voorafgaand aan de jaarwisseling zijn bestuurlijke maatregelen ingezet (last onder dwangsom) om (vuurwerk)overlast tijdens de jaarwisseling te voorkomen of in ieder geval te beperken.

High Impact Crimes (woninginbraken en diefstallen)

Het aantal aangiften van high impact crimes is in 2023 ten opzichte van 2022 licht afgenomen. Er is het afgelopen jaar minder aangifte gedaan van diefstal en inbraak in een woning, overvallen en straatroof. Wel is er opvallend meer aangifte gedaan van diefstal, zakkenrollerij en vernieling van auto's ten opzichte van 2022. Wat hiervoor de oorzaak is, is moeilijk te achterhalen. In de bijlage 'Politiecijfers gemeente Alkmaar' zijn de cijfers van misdrijven van het afgelopen jaar te vinden.

Toezicht (varen, prostitutie, cameratoezicht en handhaving)

- We hebben 42 prostitutiecontroles uitgevoerd. Daarbij zijn 23 waarschuwingen geven, er is één Last Onder Dwangsom (LOD) opgelegd en één LOD geïnd.
- We hebben vaarinformatiedagen georganiseerd en op allerlei manieren aandacht gevraagd voor de "spelregels" op het water en de door handhaving uitgevoerde controles. Vanuit vaartoezicht zijn er 97 controles uitgevoerd. Team Handhaving heeft sinds dit jaar twee boten in bezit (één in het centrum en één in landelijk Alkmaar) en twee waterscooters. Deze waterscooters kunnen alleen in combinatie met een boot worden ingezet.
- We zijn in 2023 gestart met de aanvraag voor het dragen van een korte wapenstok door handhavers. Dit ligt voor bij de direct toezichthouder (Korpschef-taken politie). Uiteindelijk zal de Dienst Justis hierover een beslissing nemen.

Optimale rampenbestrijding en crisisbeheersing

In 2023 zijn er op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing de volgende acties geweest:

- We hebben twee keer een GRIP 1-inzet gehad. Daarnaast is buiten kantooruren regelmatig inzet gevraagd via de OOV-piketfunctionaris. Het gaat dan om reguliere OOV-werkzaamheden die niet kunnen wachten en waarbij direct actie nodig is. Denk daarbij aan de inzet bij explosies, spoedsluitingen van bijvoorbeeld een drugsclub, extreem weer en de jaarwisseling.
- We hebben verschillende oefeningen gedaan met de VRNHN⁷ en in maart 2023 heeft het college meegedaan aan een oefening rondom een cyberincident, waarbij werd opgeschaald naar GRIP 3. Dat zorgde ervoor dat een Gemeentelijk BeleidsTeam (GBT) werd gevormd met meerdere disciplines (zoals brandweer en het

Openbaar Ministerie). Dit incident is later geëvalueerd. Geleerde lessen zijn intern besproken en gedeeld.

Instrumenten

Cameratoezicht

- Na de evaluatie van cameratoezicht in 2022, hebben we verder onderzoek gedaan naar versterking van publiek-private samenwerking (winkelcentrum De Mare en AZ). Voor winkelcentrum De Mare zal onderzoek moeten uitwijzen of een koppeling van camerasystemen technisch mogelijk is én wat het te verwachten effect van deze koppeling op het behalen van de negen doelstellingen voor cameratoezicht is. Verder bleek dat er vanuit de gemeente in de publiek-private samenwerking met betrekking tot cameratoezicht tussen AZ en politie geen verdere actie nodig is.
- We hebben in het afgelopen jaar op vier plaatsen tijdelijk cameratoezicht ingezet om het veiligheidsgevoel van inwoners te vergroten en orde en rust in de buurt te behouden.
- We hebben in 2023 ruim 20 camera's vervangen door moderne camera's.
- Vanuit de cameratoezichtcentrale kijken we naast beelden van Alkmaar ook beelden uit voor de gemeente Hoorn, de BUCH en Den Helder. De samenwerking met de verschillende gemeenten liggen vast in een dienstverleningsovereenkomsten

Handhaving

- In lijn met het coalitieakkoord heeft de raad in de begroting ruimte geboden om de formatie van team handhaving uit te breiden. Ondanks een lastige arbeidsmarkt zijn eind 2023 extra BOA's geworven waarvan er één specifiek als wijkBOA in Alkmaar Noord zal worden ingezet. In totaal zijn in Alkmaar acht wijkBOA's actief; hiermee wordt invulling gegeven aan de wens om de zichtbaarheid van handhaving te vergroten.

⁷ Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Tot slot

Deze rapportage laat zien dat de thema's die de raad prioriteit heeft gegeven in de 'Kadernota Veiligheid 2023-2026' bijzonder actueel zijn. We blijven daar dus ook vol op inzetten. Net als op de thema's uit het coalitieakkoord en de thema's waarvan inwoners aangeven in de Veiligheidsmonitor dat ze deze belangrijk vinden. Tot slot kijken we ook scherp naar politiecijfers en eventuele trends die daaruit blijken. Inwoners, gemeente en politie bepalen zo samen de koers die we varen zodat de inwoners van de gemeente Alkmaar zich veilig kunnen voelen thuis en op straat. We werken daarbij integraal samen met andere portefeuilles, zoals zorg, onderwijs, verkeer en jeugd.

We zien dat naast incidenten binnen onze gemeente, ook landelijke en soms zelfs mondiale gebeurtenissen van invloed kunnen zijn op onze werkzaamheden. Om ervoor te zorgen dat onze inwoners zich veilig blijven voelen is het belangrijk ook voor die gebeurtenissen voldoende aandacht te hebben.

Vooruitblik

Het college blijft, samen met inwoners en partners, onverminderd hard werken aan een veilige gemeente. We zorgen daarbij voor meer zichtbaarheid en bereikbaarheid voor de inwoner van de gemeente Alkmaar. Zo staan de gebiedsteams dagelijks in contact met de inwoners, benutten we de wijkpanels, bestaande uit inwoners, en openen we een handhavingspost in Alkmaar-Noord.

Met de invoering van het messenverbod en het verbod op openlijk harddruggebruik zetten we in het eerste kwartaal van 2024 een verdere stap richting een veiligere gemeente.

In 2024 blijven we uiteraard inspelen op de actualiteit en gaan verder met de aanpak van de onderwerpen uit het coalitieakkoord en de Kadernota Veiligheid. Zo werken we stap voor stap verder aan die belangrijke doelstelling uit het coalitieakkoord *Vertrouwen in Alkmaar, verschil mag er zijn*: 'Iedereen moet zich veilig voelen, thuis en op straat.'